

СТАНОВИЩЕ

от проф. Гергана Петрунова Василева

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при Българска академия на науките (ИБЕИ-БАН)

Относно: Кандидатурата на доц. д-р Ясен Желязков Мутафчиев за конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по Професионално направление 4.3 „Биологически науки“, научна специалност „Паразитология и хелминтология“ за нуждите на изследователска група „Таксономия, еволюция и екология на хелминтите“, секция „Биоразнообразие и екология на паразитите“, отдел „Животинско разнообразие и ресурси“ към ИБЕИ–БАН, обявен в брой 45/03.06.2025 г. на Държавен вестник.

В обявения конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ се е явил единствен кандидат – доц. д-р Ясен Мутафчиев, от изследователска група „Таксономия, еволюция и екология на хелминтите“, секция „Биоразнообразие и екология на паразитите“, отдел „Животинско разнообразие и ресурси“ на ИБЕИ–БАН. Документите, представени от кандидата за участие в конкурса, съответстват на изискванията на действащите нормативни разпоредби.

Доц. Ясен Мутафчиев е завършил висшето си образование в Биологическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през 2003 г., като бакалавър по „Биология“, а две години по-късно – като магистър по специалност „Зоология“. От 2005 г. работи като специалист-биолог в секция „Биологично разнообразие“ на Централна лаборатория по обща екология при БАН. През 2009 г. към същото звено (на което ИБЕИ–БАН е правопреемник) защитава дисертация за ОНС „доктор“ по научна специалност „Паразитология и хелминтология“. След успешен конкурс за академична длъжност „доцент“ през 2015 г. кандидатът се хабилитира и до момента заема тази длъжност в изследователска група „Таксономия, еволюция и екология на хелминтите“ (ИБЕИ–БАН).

Доц. Мутафчиев е представил списък с общо 56 научни труда, от които 3 са свързани с дисертацията за придобиване на ОНС „доктор“ и 31 са били представени при предходната му хабилитация. В настоящия конкурс кандидатът участва с 22 научни труда като всичките са научни статии в международни реферирани списания с импакт-фактор и импакт-ранг. Научните публикации са разпределени в справката за съответствие с националните изисквания, както следва: 7 статии по показател „В“, равнопоставени като съдържание и приноси на хабилитационен труд и оценени с общ брой 150 точки (при изискуем минимум 100 т.), и 15 статии са представени в показател „Г“ като сумарно носят 271 точки (при изискуем минимум 220 т.). Таблицата за съответствие националните изисквания, представена прецизно и изчерпателно, безусловно показва, че наукометричните данни на кандидата покриват и далеч надхвърлят минималните изисквания на нормативната уредба, както и минималните критерии за академичната длъжност „Професор“, утвърдени от Научния съвет на ИБЕИ-БАН.

Съществена част от научните трудове на доц. Мутафчиев са в прецизно подбрани, реномирани международни списания; 9 статии са в списания в Q1 и 2 в Q2.

Сред специализираните международни издания, в които доц. Мутафчиев е публикувал своите резултати са *Systematic Parasitology*, *Journal of Helminthology*, *Zoologica Scripta*, *International Journal for Parasitology*, *Parasitology Research*, *Parasites & Vectors* и др. Данните за цитиранията на доц. Мутафчиев показват, че той е международно разпознаваем специалист със значими и признати резултати. Кандидатът е представил списък от общо **339 цитирания** на негови трудове в издания, реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus, като в тях не влизат цитиранията, отразени в конкурса за предишната му хабилитация.

Представената справка за приносите отразява обективно и изчерпателно изследователската работа на д-р Ясен Мутафчиев. Приносите очертават ясно научния профил на кандидата, свързан с изучаване на фауната, систематиката, морфологията, филогенията и жизнените цикли на зоопаразитните нематоди по птици и бозайници. Характерно за изследователската му работа е умението да съчетава класическите методи с модерни, в търсене на максимално прецизен подход за изясняване на таксономията и филогенията на изследваната група. Най-значимите научни приноси на доц. Мутафчиев могат да бъдат групирани в следните направления:

- (1) Приноси към таксономията, систематиката, филогенията и жизнените цикли на семейство Aсуariidae (Spirurida). Тази група е обект на разработената от д-р Мутафчиев дисертация като впоследствие систематиката, филогенията и екологията на групата са надградени с допълнителни изследвания, в т.ч. таксономични (описване на 3 нови вида, нови синонимии, комбинации, нова диагноза на род *Syncuaria* и ключове за определяне на видовете от 3 рода); приноси за разкриване на междинния гостоприемник (*Gammarus pulex pulex*) в жизнения цикъл на вида *Streptocara incognita*; изготвяне на филогенетична хипотеза за семейство Aсуariidae на базата на рибозомалната РНК (28S), която потвърждава монофилията на семейството.
- (2) Приноси към морфологията, систематиката, филогенията и биологията на представители на други семейства от разред Spirurida (Spirocercidae, Physalopteridae, Aпроctidae, Onchocercidae).
- (3) Приноси към морфологията, систематиката, филогенията и биологията на представители на близкородствените разреди Camallanida (Micropleuridae) и Ascaridida (Heterocheilidae, Heterakidae и Kiwinematidae).
- (4) Приноси към морфологията и биологията на зоопаразитни нематоди със значимост за хуманната и ветеринарна медицина. В тази група влизат и приноси от съвместни изследвания с ветеринарни паразитозози, в които доц. Мутафчиев участва като експерт в таксономията на зоопаразитни нематоди.

Представеният списък на публикуваните таксономични актове включва описание на 3 нови рода и 19 нови вида, и предложение за 23 нови комбинации. Заслужава да се отбележи, че в почти всички изследвани групи зоонематоди, прецизният и задълбочен поглед върху морфология, често съчетаващ светлинна и сканираща електронна микроскопия, се надгражда от допълнителни данни върху жизнените цикли, критичен анализ на предходни съобщения, изясняване на таксономията и изготвяне на филогенетични хипотези, подкрепени с молекулярни данни. Всички приноси в справката на кандидата, която напълно приемам, са изцяло в научната област на обявения конкурс (Професионално направление 4.3 „Биологически науки”, научна специалност „Паразитология и хелминтология“).

Като част от богатата изследователска работа на кандидата трябва да се отбележат неговите постдокторски специализации, проведени в едни от най-богатите

хелминтологични колекции на Природонаучните музеи в Париж, Женева и Лондон, както и дългогодишното и ползотворно сътрудничество с най-добрите специалисти нематолози в света. Доц. Мутафчиев е участвал в 6 национални и 3 международни научни проекта с външно финансиране; понастоящем е ръководител на един проект, финансиран от ФНИ. Бил е ръководител на един успешно защитил докторант от ИБЕИ–БАН.

Познавам Ясен Мутафчиев от началото на неговата научна кариера. Още от първите му стъпки беше ясно, че имаме сред колегите си един изключително мотивиран, добре подготвен млад зоолог. Бях един от свидетелите на неговото професионално израстване, в което последователно и целенасочено Ясен се превърна в опитен и прецизен учен, който ефективно успява да съчетае класическите с модерните методи в съвременната систематика.

Заключение: Въз основа на изложените данни може да се обобщи, че доц. Ясен Мутафчиев е активен, продуктивен и международно признат изследовател с ясно очертан научен профил, търсен партньор със значими научни приноси и международен опит. Научно-изследователската дейност на д-р Мутафчиев отговаря на критериите, приети от Научния съвет на ИБЕИ–БАН и напълно съответства на целите на настоящия конкурс. С пълна убеденост предлагам на Научния съвет на ИБЕИ–БАН д-р Ясен Мутафчиев да бъде избран за заемане на академичната длъжност „Професор“ по Професионално направление 4.3 „Биологически науки“, научна специалност „Паразитология и хелминтология“.

30.09.2025 г.

София

Изготвил становището:

(проф. д-р Гергана П. Василева)